

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Valerii Andreae Desselii Erotemata Ivris Canonici

Andreas, Valerius

Francofurti & Lipsiae, 1720

XLI. de Regulis juris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63277)

*Quomodo igitur verba regulariter intel-
ligenda sunt?*

Non secundum quod sonant, sed se- c. 25. in fi-
cundum mentem proferentis, cum *ne h. t. &*
non intentio verbis, sed e contra verba *c. 2. sup. de*
intentioni deservire debeant. Et plerum- *appel. c. 8.*
que dum proprietates verborum attenditur, *h. t. l. pen.*
sensus amittitur veritatis. Neque verba *D. ad ex-*
captari oportet, sed qua mente quid dica- *hibend.*
tur animadvertere convenit.

TITULUS XLII.

& ultimus.

De regulis Juris.

*(Omissus est hic titulus: inde ex
Andr. Vallensi est adjectus.)*

Regula sumitur ex jure, non vero jus ex
Regula *l. 1. D. h. tit.* & propterea,
postquam de toto jure Pontificio actum
est, subjicitur coronidis loco Tit. *De Re-*
gulis Juris; & quidem post Tit. *De Ver-*
borum Significat. quia disputatio de vo-
cibus simplicibus præcedere debet dis-
putationem de compositis.

Ff

1. Regu-

1. *Regula unde est dicta?*

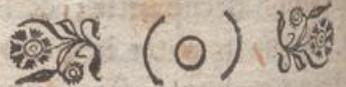
Dicitur Regula ex eo, quod recta est, vel, ut alii volunt, ex eo, quod ius, vel normam recte vivendi praebeat, quod distortum pravumque corrigat, habetur in *can. Regula Dist. 3.* Et Graecus dicitur Canon. *can. Canon. ead. Dist.* Unde & Jus Pontificium dicitur Canonum, id est Regulare.

2. *Quid est regula apud Jurisconsultos?*

Jurisconsultis Regula est quaedam compendiosa enarratio multarum rerum, variis partibus juris definitarum. Unde Azo Regulam definit, esse plurimarum rerum traditionem compendiosa mentione factam: & Paulus, *Jurisc. in d. d. h. t.* Regulam esse, quae rem, quae breviter enarrat. Cujus sensus est, quod in regula sit oratio, quae rem, quae est, Jus, quod in ipsa controversia oportet, seu causam ac rationem plurimarum rerum in arte juris definitarum breviter, id est, generaliter, & quidem ex constituto & recepto enarrat. Certe enim, ut & in aliis scientiis, non omnia facta & individua, utpote infinita, possunt aliqua ratione comprehendi ac

agnosci, ita neque Leges, neque Senatus
consulta ita scribi potuerunt, vel possunt,
ut omnes casus, qui quandoque incidunt,
comprehendant, *l. 10. neque Leges D.*
De LL. necessum fuit, exemplo aliarum
conventionum, etiam in jure, ex iis, quæ in
variis ejus partibus definita sunt, aliquas
generales Regulas constituere, quæ con-
tinerent causam & rationem primariam,
quæ moti fuerunt prudentes ad ita defi-
nendum, & proinde nobis primariam
rationem juris controversi decidendi præ-
starent. Sic Ulpianus, cum in diuersis ju-
ris partibus observasset primum moribus
acceptum, deinde Legibus constitutum,
quod foeminae non possent esse judices, Ma-
gistratum gerere, postulare, curatrices es-
se, sic de similibus, inde desumpsit & con-
stituit universalem regulam, quod foeminae
in omnibus civilibus officiis, vel publicis
remotae sint *l. 2. D. eod.* Et rursus, cum
in variis in partibus juris definitum esset, pi-
ces, feras bestias, lapillos in littore ma-
ris inventos, fieri occupantis, quia in nul-
lius bonis sunt, inde desumpta est hæc
compendiosa regula: quæ in nullius bonis
sunt, fiunt primo occupantis; & sic de si-
milibus. Atque ita patet imprimis, cur
regula dicatur ex jure nasci, non autem

Jus & Regula. Secundo patet; quia
 sit utilitas Regularum juris, quoniam
 sint Regulæ Jurisconsultis, quod illic
 cis Aphorismi, Geometris Postulata
 cur dicat Jurisconsultus in l. 1. D. de
 quod si vitiata sit regula, perdetur
 cium suum. Porro regulæ, quæ hinc
 duntur, sunt, quod omnis res, per
 cunque causas nascitur, per easdem
 solvatur, c. 1. Quod dubia in meliorem
 partem sint interpretanda c. 2. Quæ
 necessitas illicitum faciat licitum; l. 1.
 les. Quarum prima primariam con-
 net rationem & causam, cur stipulatio
 quæ est verbis contracta, possit
 ipso jure dissolvi; non etiam emptio,
 catio, mutuum, & alii contractus, nisi
 quam verbis initi; Item cur emptio,
 catio, mandatum, societas, quæ
 consensu contrahuntur, possint etiam
 contrario dissensu dissolvi; & sic de
 liis Regulis Juris Can. ut fufius hic
 kius, ad quem Lectorem remitte-
 timus.

ADDENDA

ad pag. 42. quest. 2.

(Ordo quidem s. distinctio inter officia minorum Ecclesie recte observatur. Vid. 1. Cor. 14. 1. 26. & seqq. & c. 12. 6. 29. & seqq. Ephes. 4. 11. 1. Tim. 1. 6. 17. 19. Phil. 1. 6. 1. Verum hierarchia Ecclesiastica & ordines apud Pontificios uenturi nec a Christo nec ab Apostolis sunt instituti, sed posterioribus temporibus inventi: quo pertinet, quod c. nullus. 4. dist. 60. & c. in novo. dist. 21. præter Episcopatum, Presbyteratum; & Diaconatum nulli alii recenseantur. Vid. Marc. Ant. de Dom. d. Republ. Eccl. lib. 3. c. 2. Gerb. Minist. Eccles. c. 5. sect. poster. Hulsemann. brev. Theol. ext. cap. 19. 1. thes. 13.)

Ad pag. 54. rubric. & quest. 1.

Ordo vel ordinatio non est sacramentum propriè dictum, quia illa non est ejusmodi actio facta a Deo præscripta, qua intercedente externo ministro, ab ipso Christo instituta quodam elemento ac symbolo, certo ritu ac debito modo adhibito, gratia promissa ac remissio peccatorum hominibus applicatur & obsignatur. Quamvis enim Deus gratiam ministro Ecclesie, ad prædicationem verbi divini & administrandi sacramenta, conferat 1. Tim. 4. non tamen est ea, quæ in sacramentis exhibetur. Neque impositio manuum est divinitus instituta, sed libera ceremonia ab Apostolis adhibita, Act. 16. 6. 13. 14. 1. Tim. 4. 6. 5. 2. Tim. 1. qua persona electa ad ministerium & vocata, precibus Deo commendatur, & sacro officio quasi mancipatur. Vid. Gerhard. de Ministr. Eccles. cap. 3. sect. 12. Hulsemann. brev. Theol. ext. cap. 19. 1. thes. 12.

Ad eand. quest. 1. d. pag. 54.

(Ordinationis hunc effectum esse, ut
imprimatur animæ character aliquis, et
& quod inde quasi ex opere operato conferantur
dona ad ministerium requisita, sacris litteris
convenit Vid. Gerhard. d. sect. 12. th. 95. et
similiter quæ de characteris seu signi consecrationis
ritualis ac indebilis impressione, per beatissimos
asserunt Pontificii, sacre scripturæ non sunt
formia: & quod baptismus non fit reiteratione
ratio non est characteris impressio, sed ordinatio
nisi baptismi adhibendi institutio. Vid. Gerhard.
baptism. th. 12. 7. & d. sacr. th. 95. Hulsem.
lib. c. 10. th. 12.)

*Ad pag. 274. quest. 1. not. post verba
litteris.*

(Nec praxi primitivæ Ecclesiæ convenit)

*Ad pag. eandem quest. 2. post verba
Christi.*

(Legitima hujus sacramenti, cœnæ scilicet
nicæ, administratio non consistit in sola
censatione benedicti panis, nec in sola benedictione
benedicti vini, sed utrumque, juxta
stitutionis verba, ad sacramenti integritatem
quiritur. Matth. 26. 8. 26. 27. 28. Luc. 22. 19.
Add. 1. Cor. 11. 17. Vid. Gerhard. tom. 4. d. 1.
cœn. cap. 9. Et Confess. Cathol. part. 2. m. 1.
cap. 7. Hulsem. express. breviar. Theol. 3.
th. 12. & 13.)

INDE